

ÅRSRAPPORT 2019

holdnorerent.no

**HOLD
NORGE
RENT**

Om Hold Norge Rent

Hold Norge Rent er en ideell forening som arbeider mot forsøpling. Foreningen skal både forebygge at avfall kommer på avveie og bidra til opprydding av avfall som er kommet på avveie.

Hold Norge Rent inviterer aktører fra offentlig, privat og frivillig sektor til å bidra til en felles dugnad mot forsøpling gjennom samarbeid og medlemskap.

Se holdnorerent.no for mer informasjon.

Ansvarlig utgiver:

Hold Norge Rent

Utgitt:

Oslo, august 2020

Redaktør:

Lise Keilty Gulbransen

Tekst:

Lise Keilty Gulbransen

Mari Mo Osterheider

Fanny Pindsle

Kine Martinussen

Ingrid Zimmermann

Carl Pedersen

Forsidebilde:

Dynostranda

Layout:

NODE Berlin Oslo

Adresse:

Nedre Vollgate 9, 0158 Oslo

Telefon:

40 00 14 38

E-post:

post@holdnorerent.no

Nettside:

holdnorerent.no

Styreleder:

Asgeir Knudsen

Daglig leder:

Lise Keilty Gulbransen

Innhold

1	Innledning	5
2	Om Hold Norge Rent	6
3	Medlemmer og samarbeidspartnere	7
4	Styret	8
5	Hovedaktiviteter	9
5.1	Hold Norge Rent-konferansen	9
5.2	Gullklypa	10
5.3	Før fuglene kommer	10
5.4	Strandryddeuka/Strandryddedagen	11
5.5	Hold høsten ren	11
5.6	Min bit av Norge (tidl. Adopter en strand)	13
5.7	Folkeforskning	14
5.8	Kartlegging av vassdrag og innsjøer	14
5.9	Ressursbanken for kommuner	14
5.10	Pilotprosjekter	15
	Kartlegging av forsøpling i norske kommuner	15
	Kartlegging av forsøpling i Oslo	15
	Havet begynner her	15
	European Cities Litter Survey	16
5.11	Ryddeportalen blir til Rydde	17
5.12	Ryddepakker	17
5.13	Refusjonsordningen	18
5.14	Samarbeidsarenaen for aktører som arbeider mot marin forsøpling (SAM)	19
5.15	Koordinerende samling (KOSAM)	19
5.16	Forsøplede områder	19
5.17	Jubileumsår	20
6	Kommunikasjon	21
6.1	Hold Norge Rent-magasinet	21
6.2	Statistikk for egne kanaler	21
6.3	Mediearbeid	21
6.4	Utadrettet aktivitet	22
6.5	Rådgivings- og veiledningstjenester	23
6.6	Forebyggende arbeid	23
6.7	Rapporter	25
7	Internasjonalt samarbeid	27
7.1	Nordisk samarbeid	27
7.2	Let's Clean Up Europe	28
7.3	International Coastal Cleanup (ICC)	28
7.4	Clean Europe Network (CEN)	28
7.5	Our Ocean 2019	28
8	Annen aktivitet	29
8.1	Dypdykk i plasthavet	29
8.2	Samarbeid med EPS-foreningen	30
8.3	Deltakelse i ryddeaksjoner	30
8.4	Deltakelse i eksterne prosjekter	31
8.5	Organisasjonsutvikling	31
9	Administrasjonen	32
10	Årsregnskap	34

1 Innledning

2019 var et meget vellykket år for Hold Norge Rent (HNR). Vedvarende fokus på forsøpling som problem opprettholder både engasjementet og aktiviteten på feltet, og pågangen fra blant andre frivillige, kommuner, bedrifter fortsetter. HNRs oppdragsmengde økte betydelig i løpet av året, og administrasjonen utvides gradvis for å kunne håndtere økt arbeidsmengde.

Friske midler fra blant annet Miljødirektoratet og Handelens Miljøfond muliggjorde nye innsatsområder i 2019. HNR trappet derfor opp innsatsen mot landbasert forsøpling og vårt forebyggende arbeid. En gave fra Handelens Miljøfond muliggjorde også et samarbeid med Senter for oljevern og marint miljø om utviklingen av et nytt digitalt verktøy for frivillig opprydding.

Mobilisering og tilrettelegging for frivillig opprydding av eierløst marint avfall fortsetter å være HNRs viktigste tiltak mot forsøpling. I 2019 deltok 106 000 frivillige i over 5 500 ryddeaksjoner og samlet inn nærmere 2 000 tonn avfall ifølge statistikk fra HNRs ryddeportal. Mobilisering til opprydding i innlandet langs vassdrag og innsjøer fortsetter å være et satsingsområde for HNR, men det er utfordrende å opprettholde aktiviteten i innlandet fordi det er vanskelig å formidle at ryddingen må begrenses til områder langs vassdrag og innsjøer.

Opprydding er viktig, men forebygging er viktigere, og samfunnet må prioritere kunnskapsbasert forebygging høyt i årene fremover hvis vi skal lykkes med å redusere og stoppe forsøplingen både i Norge og globalt. HNR trapper derfor opp arbeidet med kunnskapsinnhenting både gjennom folkeforskning¹ og egne kartleggingsprogram, så vel som gjennom samarbeid med kildene. Vårt mål er å levere kunnskap om kilder og årsaker til forsøpling lokalt, regionalt og nasjonalt, så vel som på nordisk nivå, i Europa og globalt.

Arbeidet mot marin forsøpling har gode rammebetingelser i Norge, men landbasert forsøpling er også et stort problem, og det er derfor behov for en målrettet satsing som adresserer årsaker til forsøpling både på lokalt og nasjonalt nivå.

I 2019 markerte HNR også tre jubileer. Det var 50 år siden den aller første Hold Norge Rent-aksjonen fant sted, det var 15 år siden HNR ble relansert som kampanje, og det var 5 år siden HNR ble etablert som en selvstendig forening.

Vi takker våre sponsorer, medlemmer og samarbeidspartnere for støtten og samarbeidet i 2019, og vi takker spesielt de tusenvis av frivillige som bidro til kampen mot forsøpling gjennom å rydde strender, holmer, øyer og havbunnen langs kysten og langs bekker, vassdrag, innsjøer, stier m.m. i innlandet.

Sammen rydder vi Norge!

Asgeir Knudsen
Styreleder

Lise Keilty Gulbransen
Daglig leder

¹ Hold Norge Rent har samlet kunnskap om forsøpling i Norge siden 2011 gjennom innsamling av data fra frivillige ryddere. Denne folkeforskningen oppsummeres og publiseres i Rydderapporten (tidl. Strandrydderapporten) hvert år. Se kapittel 6.6. på side 23.

2 Om Hold Norge Rent

Hold Norge Rent (HNR) er en ideell forening som arbeider mot forsøpling.

Hold Norge Rents hovedmål:

- Forebygge forsøpling
- Engasjere offentlig, privat og frivillig sektor i arbeidet mot forsøpling
- Mobilisere frivillige til opprydding av eierløst søppel
- Ansvarliggjøre kildene til forsøpling
- Levere kunnskap om forsøpling

Hold Norge Rent skal

- ha oversikt over og formidle kunnskap om forsøplingssituasjonen i Norge
- bidra til å redusere, stoppe og forebygge forsøpling
- være en spydspiss i arbeidet mot marin forsøpling
- legge til rette for og engasjere til frivillig opprydding av eierløst avfall

- ha en solid og forutsigbar økonomi
- være en møteplass for aktører som arbeider mot forsøpling
- bidra til og delta i det internasjonale arbeidet mot forsøpling

Hold Norge Rent skal bidra til å samle miljøene i Norge som arbeider mot forsøpling og ressurser på avveie, for dialog og samarbeid, så vel som for utveksling av kunnskap og erfaringer. Videre skal foreningen bidra til økt gjenbruk og gjenvinning ved at avfall samles inn gjennom etablerte retur- og innsamlingsordninger.

Hold Norge Rent på ryddeaksjon i Gansvika. Foto: Hold Norge Rent

3 Medlemmer og samarbeidspartnere

Hold Norge Rent er en medlemsorganisasjon. Gjennom medlemskap i Hold Norge Rent kan aktører fra både offentlig, privat og frivillig sektor bidra til arbeidet mot forsøpling generelt og marin forsøpling spesielt.

Følgende kan være medlemmer:

- Private bedrifter
- Bransjeorganisasjoner
- Offentlige virksomheter som kommuner, fylkeskommuner, offentlig eide selskaper m.fl.
- Private foreninger, frivillige organisasjoner og stiftelser

Per 31. desember 2019 hadde Hold Norge Rent 99 medlemmer.

Medlemskontingentene for 2019 var henholdsvis kr. 12 000 for hovedmedlemmer, kr. 6 000 for støtte-medlemmer og kr. 2 500 for frivillige lag, foreninger og organisasjoner.

SAMARBEIDSPARTNERE

Hold Norge Rent hadde ti hovedsponsorer i 2019:

- Avfall Norge
- Grønt Punkt Norge AS
- Ragn-Sells AS
- Skagerak Energi AS
- Sirkel Glass
- Infinitum
- Coop Norge
- Norrøna
- Plukkposen
- Norges sjømatråd

I tillegg inngikk HNR en samarbeidsavtale med Telenor Yng i 2019. Støtte til HNR inngår som en av tolv fordeler (goodies) som tilbys Yng-abonnenter. For hver abonnent som velger HNR som fordel, støtter Telenor HNRs arbeid med kr. 300 per år.

TILSKUDD, STØTTE OG GAVER

I 2019 mottok Hold Norge Rent tilskudd fra Klima- og miljødepartementet og Miljødirektoratet, samt støtte fra Sparebankstiftelsen DNB og Handelens Miljøfond. I tillegg mottok foreningen en rekke gaver fra enkeltpersoner, skoler, organisasjoner og bedrifter, inkludert bidrag fra Norsk Metallretur og Ventistål.

HOVEDMEDLEMMER

AIRFRANCE KLM
Asker kommune
Avfall Norge
Bergen kommune
Bewi Produkter AS
Bluebirds
Bryggeri- og drikkevareforeningen
Bærum kommune
Den Norske Turistforening
EIR Organics AS
Eplehuset
ERP Recycling
Flokk AS
Forbundet Kysten
Fosen Renovasjon IKS
Friluftsrådene Landsforbund
Friluftsrådet Vest
Greencarrier Freight Services
GRID Arendal
Grønt Punkt Norge
Guri Kunna Videregående Skole
Helgeland Avfallsforedling IKS
Helly Hansen
Hurtigruten AS
Høyres Hovedorganisasjon
In the same boat
Infinitum
IRS Miljø IKS
Karmøy kommune
Kristiansand kommune
Lantmännen Unibake Norway AS
Lofoten Avfallsselskap IKS
LOOP Stiftelsen for kildesortering og gjenvinning
Marinreparatørene
Mepex Consult AS
Miljøagentene
Nordhordland og Gulen Interkommunale Renovasjonsselskap IKS
Nordic Ocean Watch
Nordkapp kommune
Norges Bygdeungdomslag
Norges Dykkeforbund
Norges Fiskarlag
Norges Jeger- og Fiskerforbund
Norges Naturvernforbund
Norges Seilforbund
Norges Volleyballforbund
Norsk Friluftsliv
Norsk Vann
Norwex Norge AS
NOVASOL
Orkla ASA

Oslofjorden Båteierunion
Plastfritt Hav
PLS Norge AS
Polyform
Prestgaard/Andersen
Project Baseline Trondheim
Ragn-Sells AS
Redningsselskapet
Remiks Miljøpark AS
RENAS AS
Renovasjonsselskapet for Drammensregionen IKS
REN Clean Skincare
Reno-Vest IKS
Romsdalshalvøya Interkommunale Renovasjonsselskap IKS
Sail for life
SALT Lofoten
Sandnes kommune
Sea Sick Fish
Sirkel Glass
Skagerak Energi AS
Sparebank 1 Hallingdal Valdres
Stiftelsen FEE
Stiftelsen Risøy Folkehøyskole
Stop wasting plastic
Team Rubicon Norge
Tine SA
Vellenes Fellesorganisasjon
Vestfold Avfall og Ressurs AS
Vi Rydder Lillesand
Vi Rydder Askøy
World Saving Hustle
World Wildlife Fund Norge
Ålesund kommune – Bingsa Næring

STØTTEMEDLEMMER

Batteriretur
Bouvet
Dito Agency
E3printable.no
Eagle Products AS
Ecofiber Recycling AS
Fjellregionen Interkommunale Avfallsselskap IKS
Hålogaland Ressursselskap IKS
Innherrred Renovasjon IKS
Nordmøre Interkommunale Renovasjonsselskap IKS
Norsk Resy
Romerike avfallsforedling IKS
Stavanger kommune
SpillTech AS
Ålesundregionen Interkommunale Miljøelskap IKS

4 Styret

Hold Norge Rents styre har i perioden 24. april 2019 til 06. mai 2020 bestått av:

Asgeir Knudsen
Friluftsrådernes Landsforbund
(styreleder)

Hildegunn Iversen
LOOP Stiftelsen for kildesortering
og gjenvinning (nestleder)

Thor Bjørn Omnes
Skagerak Energi AS
(styremedlem)

Øivind Østbø
Remiks Miljøpark AS
(styremedlem)

Gunhild Solberg
Sirkel Glass (styremedlem)

Monica Kleffelgård Hartviksen
Lofoten Avfallsselskap IKS
(styremedlem)

Martin Julseth
Hurtigruten (styremedlem)

Joan Fabres
GRID Arendal (1. varamedlem)

Beate Krokan Carlsson
Norges Jeger- og Fiskerforbund
(2. varamedlem)

5 Hovedaktiviteter

Hold Norge Rents virksomhet er prosjektfinansiert, og arbeidet med prosjektene som foreningen har mottatt tilskudd til, utgjør hovedaktiviteten til foreningen.

5.1 Hold Norge Rent-konferansen

Hold Norge Rent-konferansen er Norges viktigste møteplass om marin forsøpling. I 2019 fant konferansen sted i Bergen 5.–6. februar på Scandic Ørnen. Konferansen ble arrangert i samarbeid med Bergen og Omland Friluftsråd, Norges Miljøvernforbund, Clean Shores og Bergen kommune.

HNR-konferansen 2019 satte fokus på landbasert forsøpling som kilde til marin forsøpling og ble åpnet av varaordfører i Bergen kommune, Marita Moltu. Konferansen hadde 270 påmeldte inkludert til sammen 70 skoleelever. For øvrig kom flertallet av deltakerne fra offentlige virksomheter, forskningsmiljøer, avfallsselskap og frivillige organisasjoner.

Programkomite for Hold Norge Rent-konferansen 2019

Lise Keilty Gulbransen,
(leder), Hold Norge Rent

Liv-Marit Hansen,
Oslofjordens Friluftsråd

Ingrid Zimmermann,
(sekretær), Hold Norge
Rent

Monica Kleffegård
Hartviksen, Lofoten
Avfallsselskap IKS

Dag Seter,
Bergen og Omland
Friluftsråd

Bård Bringsrud Svensen,
Orkla Home & Personal
Care

HNR-konferansen 2019 ble miljøsertifisert gjennom FEE Norway.

Prosjektet ble gjennomført med tilskudd fra Miljødirektoratet, støtte fra Bergen kommune og Fylkesmannen i Vestland og med sponsormidler fra Ragn-Sells AS og BIR.

Hold Norge Rent-konferansen 2019 i Bergen. Lunsjsamling hos Norges Miljøvernforbund. Foto: Hold Norge Rent

5.2 Gullklypa

Gullklypa 2018 gikk til Amalia-Louise Miniggio for prosjektet Amalia plukker opp. Hun tok et friår for å reise rundt i Norge og plukke søppel. Hun dokumenterte reisen, og hennes engasjement og innsats inspirerte mange til å bli med i kampen mot forsøpling.

Juryen bestod av Asgeir Knudsen (Friluftsrådernes Landsforbund), Håvard Bjordal (Bergen kommune) og Per-Erik Schulze (Naturvernforbundet). Fanny Pindsle (Hold Norge Rent) var juryens sekretær.

Prisen ble delt ut av Gudrun Fatland fra Bergen og Omland Friluftsråd og Vestlandsrådet under Hold Norge Rent-konferansen i Bergen.

Kine Martinussen rydder på Runde. Foto: Hold Norge Rent

5.3 Før fuglene kommer

Før fuglene kommer (FFK) er et landsomfattende ryddeprosjekt som skal mobilisere til opprydding før hekketiden starter og før ferdselsforbudet i fugle-reservater trer i kraft. Prosjektet er et samarbeid mellom Hold Norge Rent, Statens naturoppsyn (SNO) og Norsk Ornitologisk Forening (NOF) i tillegg til lokale og regionale koordinatorene og aktører.

I 2019 varte FFK fra 18. februar til 15. april. Prosjektet ble gjennomført i 13 fylker (etter gammel inndeling), og vi er svært fornøyd med at stadig flere fylker blir med i prosjektet. God planlegging og godt samarbeid mellom HNR, SNO, NOF og Fylkesmannen har vært vesentlig for å få til dette.

Lokale aktører står for gjennomføringen av FFK og gjør en formidabel innsats:

- Akershus i regi av Marinreparatørene: Nesodden
- Oslofjorden i regi av Oslofjordens Friluftsråd: Buskerud, Vestfold, Østfold og Akershus
- Oppland i regi av Naturvernforbundet i Lillehammer
- Agder i regi av Zoologisk Forening Sørlandsavdelinga
- Rogaland i regi av Jæren Friluftsråd og British International School
- Hordaland i regi av Norges Miljøvernforbund og Bergen og Omland Friluftsråd
- Sogn og Fjordane i regi av Fjordkysten Friluftsråd
- Møre og Romsdal i regi av Runde miljøsenter
- Troms i regi av Ren Kyst
- Finnmark i regi av Vadsø Atletklubb

Før fuglene kommer ble gjennomført med tilskudd fra Miljødirektoratet og støtte fra Handelens Miljøfond.

FFK er et av få prosjekter der HNR ikke mobiliserer til frivillig opprydding, men benytter profesjonelle ryddere. Tiltaket er iverksatt fordi marint avfall er en stor trussel mot norsk sjøfugl. Målet med prosjektet er å rydde fuglereservater langs kysten og i Innlandet, og bidra til å holde hekkeområdene fri for søppel.

Som en utvidelse av FFK, produserte vi en film² om ferdselsforbud og opprydding i 2019.

2 Filmen er tilgjengelig på HNRs YouTube kanal: <https://www.youtube.com/watch?v=C62YC-LgylQ&t=9s>

5.4 Strandryddeuka/ Strandryddedagen

Bannere på Karl Johans gate 2019. Foto: Hold Norge Rent

Strandryddeuka 2019 gikk fra 29. april til 5. mai og ble markert med åpningsarrangementer i Geiranger og Harpefoss. Norges største kollektive ryddedugnad, Strandryddedagen, og den felles-nordiske dugnaden, Nordisk strandryddedag, fant sted lørdag 4. mai.

Strandryddedagen ble utvidet til Strandryddeuka for første gang i 2017, og i 2018 ble hele uken for alvor tatt i bruk over hele landet. I 2019 ble Strandryddeuka for første gang delt inn i temadager. Temadagene skal være til inspirasjon og skal bidra til å engasjere og mobilisere forskjellige grupper i samfunnet. Innføringen vurderes som en suksess og vil bli videreført.

TEMADAGER STRANDRYDDEUKA 2019

DAG	TEMA
Mandag 29. april	Barnehager og skoler
Tirsdag 30. april	Båtfolkets dag
Onsdag 1. mai	#5forhvalen
Torsdag 2. mai	Rydd med jobben
Fredag 3. mai	Dykke- og vasseaksjoner
Lørdag 4. mai	Strandryddedagen / Nordisk strandryddedag
Søndag 5. mai	Vi rydder småsøppel og mikroplast

Ifølge tall fra Ryddeportalen deltok ca. 43 000 frivillige på Strandryddeuka 2019.

Her følger en oppsummering av resultatene fra hele ryddesesongen i 2019 i henhold til tall fra Ryddeportalen:

- 5 554 ryddeaksjoner på landsbasis
- 106 000 frivillige deltok
- 4 571 km ble ryddet
- 1 967 tonn marint avfall ble samlet inn

Samtlige fylker, inkludert Svalbard, deltar i frivillig opprydding, og det ryddes både langs kysten og i innlandet langs vassdrag og innsjøer, så vel som under vann. Nordland topper også i 2019 oversikten over antall ryddeaksjoner per fylke, med Telemark og Møre og Romsdal på henholdsvis andre- og tredjeplass blant fylkene.

Strandryddeuka/Strandryddedagen ble gjennomført med tilskudd fra Miljødirektoratet.

5.5 Hold høsten ren

Hold høsten ren (HHR) ble arrangert for fjerde gang i 2019. Kampanjen fant sted 16.–22. september og ble gjennomført i tilknytning til den internasjonale strandryddedagen lørdag 21. september. World Cleanup Day ble også arrangert lørdag 21. september.

HHR 2019 ble sparket i gang i Trondheim mandag 16. september med en ryddeaksjon langs Nidelva sammen med blant andre Clean Shores Trondheim, Eplehuset i Trondheim, Norges Fiskarlag og Fylkesmannen i Trøndelag.

Den internasjonale strandryddedagen ble markert med en ryddeaksjon i Lier sammen med blant andre Oslofjordens Friluftsråd, Empower, LOOP og CleanSounds.

Under HHR 2019 ble det gjennomført 355 ryddeaksjoner og samlet inn 92 tonn eierløst marint avfall, og totalt 5 638 frivillige deltok ifølge tall fra Ryddeportalen. Antallet ryddeaksjoner øker med over 60 prosent sammenliknet med 2018, men antall frivillige per aksjon går ned.

Hold Norge Rent koordinerer ikke World Cleanup Day i Norge, men også i 2019 veiledet vi de norske arrangørene³, og vi markerte denne internasjonale dugnaden ved å delta på 10 km plogging under Oslo Maraton.

Hold høsten ren ble gjennomført med tilskudd fra Miljødirektoratet.

Orkla rydder på Håøya 2019. Foto: Hold Norge Rent

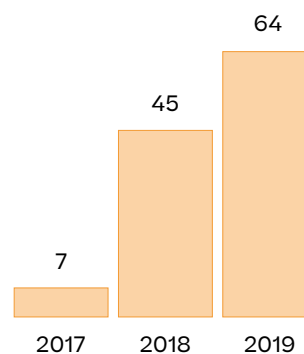
3 JCI Norway: <https://www.jci.no>

5.6 Min bit av Norge (tidl. Adopter en strand)

Min bit av Norge er et forebyggende tiltak mot forsøpling. Målet er både å sikre regelmessig rydding av de adopterte områdene og å skaffe mer kunnskap om marin og annen forsøpling for å identifisere, ansvarliggjøre og stoppe kildene til forsøplingen i Norge.

Adopsjonsgrupper kan adoptere strender, øyer og holmer, områder av havbunnen eller bekker, elver og innsjøer, så vel som stier og turområder.

2019 ble nok et rekordår for Min bit av Norge. I løpet av året økte antallet adopsjonsgrupper med 40 prosent til 64 grupper ved utgangen av året.

År	Adopsjonsgrupper
2017	7
2018	45
2019	64

Antall registrerte adopsjonsgrupper i 2017, 2018 og 2019

Fylke	Antall adopsjonsgrupper
Akershus	3
Aust-Agder	0
Buskerud	2
Finnmark	3
Hedmark	0
Hordaland	1
Nordland	7
Oslo	3
Rogaland	1
Telemark	6
Troms	1
Trøndelag	0
Vest-Agder	4
Vestfold	19
Østfold	11
TOTALT	64

Antall registrerte adopsjonsgrupper i 2019

Min bit av Norge er fullfinansiert med støtte fra Sparebankstiftelsen DNB.

5.7 Folkeforskning

Helt siden 2011 har frivillige bidratt til kunnskap om forsøpling gjennom registrering av data fra frivillige ryddeaksjoner, og denne folkeforskningen er både Hold Norge Rents og Norges hovedkilde til kunnskap om forsøpling i Norge.

Tilrettelegging for registrering av data er derfor en prioritert oppgave for HNR. Vi arbeider systematisk for å motivere og veilede frivillige ryddere til registrering av funn for å opprettholde nivået på registreringer.

HNRs mål er registrering av detaljerte funn på 25 prosent av frivillige ryddeaksjoner, og i 2019 ble det registrert detaljerte funn på 27 prosent av aksjonene i Ryddeportalen.

5.8 Kartlegging av vassdrag og innsjøer

Kunnskapen om innlandsforsøpling i Norge og norske landbaserte kilder til forsøpling er begrenset. HNR tok derfor initiativet til kartlegging av forsøpling langs vassdrag og innsjøer i 2017. Grunnet ressursmangel ble ikke dette arbeidet videreført i 2018, men i 2019 muliggjorde friske midler gjenopptakelse av arbeidet.

2017-kartleggingen var svært begrenset i omfang og inkluderte kun seks vassdrag og innsjøer i Sør-Norge. I 2019 ble antallet vassdrag og innsjøer doblet, og vi inkluderte også områder i Nord-Norge.

Kartleggingen ble gjennomført i henhold til HNRs protokoll for kartlegging av vassdrag og innsjøer, og det ble gjennomført kartlegginger i Østfold, Akershus, Oslo, Agder, Hordaland, Møre og Romsdal, Trøndelag, Nordland og Finnmark.

Følgende områder som ble kartlagt i 2017 ble kartlagt igjen i 2019: Glomma (Fredrikstad), Akerselva (Oslo), Gillsvannet (Kristiansand), Mjøsa (Minnesund) og Nidelva (Trondheim)⁴

I 2019 ble prosjektet utvidet til følgende områder: Øyeren (Fetsund), Eсевatnet/Bjørndalsvatnet (Alver kommune), Brusdalsvatnet (Ålesund), Rørvikvatnet (Vågan kommune), Skallelva (Vadsø) og Storelva (Vardø)

Kartleggingene ble gjennomført av HNRs ansatte og frivillige medarbeidere, og resultatene viser at personlig forbruk er den største kilden til forsøpling langs norske vassdrag og innsjøer, men også bygg-, anlegg- og næringsvirksomhet, friluftsliv og sanitæravfall er betydelige kilder.⁵

Prosjektet ble gjennomført med tilskudd fra Miljødirektoratet.

5.9 Ressursbanken for kommuner

Arbeidet med Hold Norge Rents ressursbank for kommuner startet opp i 2018, og høsten 2019 var verktøyet klart for lansering. Ressursbanken består av en enkel introduksjonsbrosjyre, en samling digitale ressurser på HNRs nettsider og en mal til handlingsplan mot forsøpling.

Målet med Ressursbanken for kommuner er å hjelpe norske kommuner med å komme i gang med arbeidet mot forsøpling og gi kommunene tilgang til veiledning i arbeidet med å sette inn effektive og kunnskapsbaserte tiltak mot forsøpling.

Ressursbanken ble lansert i forbindelse med Arendalsuka 2019 og ble presentert ved følgende anledninger:

- Frokostmøte i regi av Hold Norge Rent under Arendalsuka i august «Hvorfor forsøpler vi?»
- Frokostmøte i regi av Avfall Norge og Hold Norge Rent i Oslo i november «Hvorfor forsøpler vi?»

Introduksjonsbrosjyren ble sendt ut til samtlige norske kommuner og fylkeskommuner.

Prosjektet ble gjennomført med tilskudd fra Miljødirektoratet og støtte fra Plastreturs Miljøprosjekt.

⁴ Tyrifjorden i Buskerud utgikk grunnet snøfall. Gillsvannet i Agder ble kartlagt for første gang i 2018.

⁵ Osterheider et al. (2019) Forsøpling av vassdrag og innsjøer i Norge. Hentet fra https://holdnorge.no/wp-content/uploads/2020/07/Hold_Norge_Rent-rapport-vassdrag-2019.pdf

5.10 Pilotprosjekter

Kartlegging i Oslo. Foto: Hold Norge Rent

Hold Norge Rent arbeidet med tre pilotprosjekter i 2019.

1. Kartlegging av forsøpling i norske kommuner

I Norge har vi dessverre begrenset med kunnskap om forsøplingssituasjonen både på landsbasis og i hver enkelt kommune, og det er dermed utfordrende å utvikle målrettede tiltak både mot lokale, regionale og nasjonale forsøplingsproblemer.

Målet med prosjektet er å utvikle et skreddersydd kartleggingsverktøy for norske kommuner med utgangspunkt i HNRs erfaringer fra utprøving av Håll Sverige Rents verktøy (gjennomført i Kristiansand i 2018) og Clean Europe Networks verktøy (se punkt 2 under).

En rapport som oppsummerer HNRs erfaringer og presenterer våre konklusjoner og anbefalinger publiseres i løpet av 2020.

Prosjektet finansieres med tilskudd fra Klima- og miljødepartementet i tillegg til egne midler.

2. Kartlegging av forsøpling i Oslo

I 2019 gjennomførte HNR en fullskala kartlegging av forsøpling i Oslo ved bruk av den felleseuropeiske kartleggingsmetoden utviklet av Clean Europe Networks medlemmer.

Kartleggingen ble gjennomført i august og september 2019. 16 lokaliteter ble analysert, og 84 kvalitative innbyggerintervjuer ble gjennomført.

Resultatene viser blant annet at Oslos befolkning stort sett er fornøyd med renovasjonen i byen selv om enkelte områder oppfattes som problematiske. Sjøpelloptellingen viser at det er småsøppel som er det største forsøplingsproblemet med sneiper og snus på topp⁶.

Prosjektet ble finansiert med tilskudd fra Oslo kommune i tillegg til egne midler.

3. Havet begynner her

Havet begynner her er et samarbeidsprosjekt med LOOP og Æra Strategic Innovation. Målet er å skaffe kunnskap om hvordan vi best kan nå frem til publikum med budskap om å ikke forsøple.

Gjennom blant annet fokusgrupper, intervjuer og oppgaver i hverdagen fikk vi innsikt i hva innbyggere tenker om forsøpling. Vi gjennomførte også observasjoner av folk i byen og testet ulike budskap på forskjellige flater. Studien var avgrenset til urban forsøpling.

Foreløpige funn tyder på at vi må tenke nytt om hvordan vi skal nå ut i holdningskampanjer. Studien viste at mange gjør ting de selv ikke tenker på som forsøpling, men som kan føre til det. Dette betyr også at svært få oppfatter seg selv som en del av problemet, og de fleste ser heller ikke sammenhengen mellom marin forsøpling og forsøpling i byrommet.

Effektive holdningskampanjer må derfor utfordre de etablerte sannhetene både om forsøpling og de som forsøpler, slik at folk kjenner seg igjen og ser sin egen rolle.

Innsikten forteller oss også at det kan være mer effektivt å sette inn tiltak som forebygger handlinger som fører til forsøpling, og dermed hindre at forsøpling skjer, enn å prøve å endre holdninger.

6 Osterheider et al. (2019) Kartlegging av forsøpling Oslo kommune. Hentet fra <https://holdnorerent.no/wp-content/uploads/2020/05/Kartlegging-Oslo-kommune-2019-Konklusjonsrapport.pdf>

Med utgangspunkt i kunnskapen vi har fått gjennom pilotprosjektet videreføres arbeidet i 2020.

Prosjektet ble gjennomført med tilskudd fra Miljødirektoratet og støtte fra Handelens Miljøfond.

4. European Cities Litter Survey

Clean Europe Network (se side 28) lanserte «European Cities Litter Survey» i 2019. Målet var å teste nettverkets felleseuropeiske kartleggingsmetode og å innhente mer kunnskap om utbredelsen av og innholdet i urban forsøpling i Europa, samt å sammenlikne urban forsøpling på tvers av landegrensene.

Belgia Danmark, Finland, Norge, Skottland, Sverige og Sveits deltok i pilotundersøkelsen som ble gjennomført i samtlige lands hovedsteder i september 2019.

Metoden er basert på kartlegging av ulike typer områder i byrommet med registrering av 69 ulike funntyper fordelt på åtte kategorier. Samtidig som dette gir sammenliknbar data, identifiseres de lokale forsøplingsproblemene som igjen gir grunnlag for utvikling av både lokale og felleseuropeiske tiltak, samt å måle effekten av disse tiltakene.

Deltakerlandene kartla beltetransekter på utvalgte lokaliteter i følgende urbane områder: hovedgå- eller handlegate, turistattraksjon, populær park, sentral buss- eller togstasjon og urbant boområde.

HNRs kartlegging i Oslo ble gjennomført på følgende lokaliteter:

- 1) Karl Johans gate (hovedgå- eller handlegate)
- 2) Monolitten (turistattraksjon)
- 3) Frognerparken (populær park)
- 4) Oslo bussterminal (sentral buss- eller togstasjon)
- 5) Alexander Kiellands plass og Vulkan (urbant boområde)

Kartleggingen viser tydelig at forsøpling er et felleseuropeisk problem med fellestrekk på tvers av landene som deltok i denne undersøkelsen. Småsøppel utgjør hovedproblemet i de urbane miljøene som ble kartlagt i denne piloten, og sigarettneiper ligger øverst på funnlisten i samtlige byer og står for mer enn to tredeler av forsøplingen. Videre er det små papir- og plastbiter som dominerer i absolutte tall.

TOPP FEM FUNN EUROPEISK SØPPELKARTLEGGING⁷

1	Sigarettneiper	Antall: 6 732	
2	Små papirbiter	Antall: 303	
3	Små plastbiter	Antall: 268	
4	Snacks- og godteriemballasje	Antall: 198	
5	Snus	Antall: 187	

Det var de sentrale buss- og togstasjonene som hadde høyest konsentrasjon av forsøpling, mens hovedgå- eller handlegatene hadde lavest konsentrasjon av forsøpling.

I Oslo kommer sigarettneiper på topp med snus på andreplass. Små plast- og papirbiter ligger på henholdsvis tredje- og fjerdeplass, og på femteplass ligger reklamemateriell.

7 Hentet fra <https://holdnorerent.no/2020/02/felleseuropeisk-soppelkartlegging>

5.11 Ryddeportalen blir til Rydde

Ryddeportalen blir erstattet av Rydde på nett og som app i 2020. Rydde blir Norges nye nasjonale verktøy for frivillig opprydding og er en utvidet og videreutviklet versjon av Ryddeportalen med flere nye funksjoner og mer automatikk.

HNR fortsatte å drifte og vedlikeholde Ryddeportalen gjennom hele 2019 samtidig som vi samarbeidet med Senter for oljevern og marint miljø om utviklingen av Rydde.

Arbeidet med drift og vedlikehold av Ryddeportalen omfatter brukerveiledning og brukersupport, samt teknisk support og feilretting, og dette arbeidet har beslaglagt store ressurser hos HNR i en årrekke.

Ryddeportalen har vært Norges eneste nasjonale verktøy for frivillig opprydding og Norges viktigste kilde til data om marin forsøpling, men i forbindelse med utviklingen av Rydde blir portalen lagt ned, og derfor ble det kun gjennomført helt nødvendig videreutvikling i 2019.

HNR har videreutviklet Ryddeportalen gradvis, men begrensede ressurser har hindret utviklingsmulighetene. Det er derfor meget gledelig at Senter for oljevern og marint miljø fikk i oppdrag å lage et nytt verktøy, samt at en gave fra Handelens Miljøfond muliggjorde at HNR kunne gå inn som samarbeidspartner i prosjektet og i driften av det nye verktøyet.

Ryddeportalen ville vært verdiløs uten brukerne, og HNR er svært takknemlige for at frivillige over hele Norge har benyttet portalen aktivt siden etableringen i 2015. Kunnskapsgrunnlaget som de frivillige har gitt oss, har hatt avgjørende betydning for arbeidet mot forsøpling i Norge.

Drift og vedlikehold av Ryddeportalen ble gjennomført med tilskudd fra Miljødirektoratet, og utviklingen av Rydde ble gjennomført med støtte fra Handelens Miljøfond.

5.12 Ryddepakker

Hold Norge Rent tilbyr to typer ryddepakker: aksjonspakker til frivillige ryddere og stasjonære ryddepakker til utfarts- og overnattingssteder ved kysten, på fjellet og i skog og mark.

Følgende materiell tilbys i ryddepakkene

- Ryddehansker
- Avfallssekker
- Avfallsposer
- Ryddeveileder
- Sikkerhetsveileder
- Informasjonsplakater
- HNR-magasinet

HNRs hansker er miljøsertifiserte og laget av vannbasert PU. De er vaskbare på 40 grader og har microtouch-teknologi som gjør det mulig å navigere på skjerm med hanskene på. HNR oppfordrer til vask og gjenbruk av hanskene.

Avfallssekker og avfallsposer er produsert av resirkulert plast i Norge.

I løpet av 2019 distribuerte Hold Norge Rent 89 000 avfallsposer, 60 000 avfallssekker og 50 000 par hansker vederlagsfritt gjennom vårt nasjonale nettverk med over 220 lokale distributører, inkludert et nasjonalt samarbeid med Eplehuset som deler ut ryddeutstyr i sine butikker og på servicekontorer i hele landet.

Utsendelsene ble gjennomført på dugnadsbasis av frivillige sammen med HNRs administrasjon i første del av året, og deretter ble oppdraget gitt til Lupro, som er en vekstbedrift der hovedformålet er å skape grunnlag for mestring og utvikling.

Ryddepakkene ble produsert og distribuert med tilskudd fra Miljødirektoratet.

I tillegg samarbeider HNR med Coop Norge som deler ut gratis ryddeutstyr i et stort utvalg butikker over hele landet i forbindelse med prosjektet Coop rydder Norge. Prosjektet finner sted samtidig som HNRs nasjonale ryddedugnader.

5.13 Refusjonsordningen

Refusjonsordningen for marint avfall ble videreført i 2019. Ordningen sikrer at aktører som bidrar til opprydding av eierløst marint avfall, ikke må dekke kostnadene til transport og behandling av det innsamlede avfallet.

Refusjonsordningen skal

- legge til rette for at avfallsbransjen kan bidra til arbeidet mot marin forurensning
- motivere til økt oppslutning og hyppigere rydding
- stimulere til en økning i antall aktører som bidrar til og deltar i oppryddingsarbeidet
- sikre at eksisterende bidragsytere og deltakere ikke faller fra grunnet økonomi

Ordningen inkluderer også refusjon for utgifter til transport av frivillige som skal delta på ryddeaksjoner.

Hold Norge Rent behandlet 50 søknader om refusjon i 2019, og 49 søknader ble innvilget. Disse mottok samlet 2 311 236 kroner i refusjon for transport og innlevering/mottak av eierløst marint avfall og/eller for transport av frivillige.

Styringsgruppen for Refusjonsordningen hadde følgende medlemmer i 2019:

Lise Keilty Gulbransen, leder (HNR)
 Mari Mo Osterheider, prosjektleder (HNR)
 John Harald Sand, prosjektmedarbeider/
 sekretær (HNR)
 Tom Sørum (Skjærgårdstjenesten / Oslofjordens
 Friluftsråd)
 Bo Eide (Tromsø kommune / Ren kyst)
 Jonny Sveen (Maren AS)
 Håkon Bratland (Avfall Norge)
 Maria Antonsen (Senter for oljevern og
 marint miljø)
 Hanna Gjessing, observatør (Miljødirektoratet)

Refusjonsordningen er fullfinansiert med tilskudd fra Miljødirektoratet.

HNR-søppelsekk, Gansvika. Foto: Hold Norge Rent

5.14 Samarbeidsarenaen for aktører som arbeider mot marin forsøpling (SAM)

SAM er en nettverksarena for offentlige, private og frivillige aktører som arbeider mot marin forsøpling eller bidrar til arbeidet mot marin forsøpling både nasjonalt og internasjonalt.

SAM skal legge til rette for dialog, koordinering og samarbeid. Her møtes forvaltningen, næringslivet, gründere, forskere, konsulenter, avfallsbransjen, miljøbevegelsen, friluftslivet, frivilligheten m.fl. til faglige samtaler og debatter, inspirasjon og sosialt samvær, så vel som for å legge grunnlaget for bedre koordinering og mer samarbeid på tvers av sektorene og mellom aktørene.

Hold Norge Rent arbeider aktivt med å sette sammen et aktuelt og nyttig SAM-program som både skal gi faglig påfyll og skape utgangspunktet for dialog, informasjonsutveksling, nettverksbygging og samarbeidsmuligheter. Programmet settes sammen i dialog med aktørene i miljøet.

I 2019 arrangerte HNR to SAM-samlinger. Vårsamlingen fant sted i Bergen 7. februar og hadde 69 deltakere. Samlingen fokuserte i sin helhet på opprydding og munnet ut i en rapport om frivillig opprydding i Norge⁸. Høstsamlingen ble avholdt i Oslo 23. august og hadde 60 deltakere. Hovedtemaene var kursing i EPS (isopor), bruk av protokoller i Norge, kurs i effektiv bruk av sosiale medier og intensivkurs i plast, samt introduksjon til Rydde.

Prosjektet er gjennomført med tilskudd fra Miljødirektoratet.

5.15 Koordinerende samling (KOSAM)

KOSAM ble arrangert for første gang i 2019 og er et samarbeidsprosjekt mellom Hold Norge Rent og Senter for oljevern og marint miljø. Målet med KOSAM er å legge til rette for bedre koordinering og samordning mellom aktører som koordinerer eller bidrar til frivillig opprydding.

Samlingen fant sted i Svolvær 28. februar med Senter for oljevern og marint miljø som vertskap, og hadde 48 deltakere fra hele landet. Hovedtemaene for samlingen var ryddeåret 2019, nasjonale og regionale tiltak og verktøy for bedre koordinering og samordning mellom initiativer.

KOSAM ble gjennomført med støtte fra Handelens Miljøfond.

5.16 Forsøplede områder

I 2019 hadde Hold Norge Rent som mål å øke bruken av funksjonen «Forsøplet område» i Ryddeportalen. Målet med økt bruk av denne funksjonen er å få bedre oversikt over forsøplede områder i Norge og omfanget av forsøpling i Norge, så vel som for å gjøre det lettere for frivillige å finne steder å rydde.

Sommeren er dessverre en periode med økt forsøpling grunnet uteaktiviteter, friluftsliv og turisme, og i perioden juni–august 2019 gjennomførte HNR en nasjonal kampanje for å øke registreringen av forsøplede områder i Ryddeportalen.

Kampanjen fikk navnet «Sommerens store søppeljakt» og ble kjørt i sosiale medier, med nordmenn som ferierte i Norge som hovedmålgruppe. I tillegg samarbeidet vi med Radio Metro og delte ut billetter til Tusenfryd. Registrering av forsøplede områder ble lagt opp som en «jakt» som kunne være moro for store og små.

I 2019 ble det registrert 813 forsøplede områder fordelt på 18 fylker gjennom Ryddeportalen. Dette er en økning på over 30 prosent sammenliknet med 2018.

Kampanjen ble gjennomført med tilskudd fra Miljødirektoratet.

8 Se kapittel 6.7 på side 25.

5.17 Jubileumsår

I 2019 markerte Hold Norge Rent tre jubileer:

50-årsjubileum

Det var 50 år siden Norges Vel tok initiativet til den første Hold Norge Rent-aksjonen i 1969.

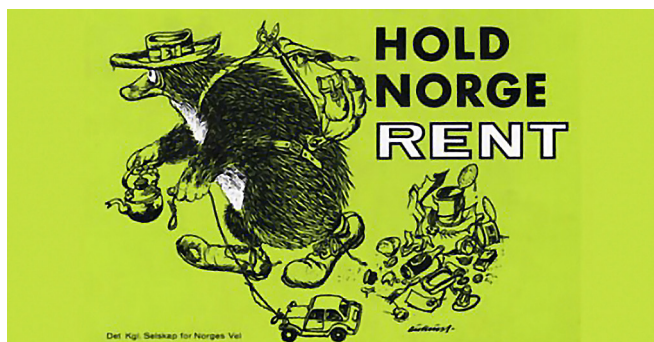
15-årsjubileum

Det var 15 år siden Avfall Norge relanserte Hold Norge Rent som kampanje i 2004.

5-årsjubileum

Det var 5 år siden Hold Norge Rent ble etablert som en selvstendig organisasjon i 2014.

I anledning disse jubileene inviterte HNR til en jubileumsmarkering for foreningens styre og ansatte, tidligere styremedlemmer og ansatte, medlemmer og samarbeidspartnere. Daværende klima- og miljøminister Ola Elvestuen deltok i markeringen og holdt hilsningstalen.

Ludvig. Norges Vel

6 Kommunikasjon

Kommunikasjon er en meget sentral del av Hold Norge Rents arbeid. Målet er å engasjere og mobilisere hele det norske samfunn i kampen mot forsøpling og å arbeide forebyggende med holdnings- og atferdsendring opp mot forsøpling.

Det er også et mål for Hold Norge Rent å sikre at forsøpling er en del av den offentlige dialogen om avfall og inkluderes i politiske prosesser med fokus på avfall. Foreningens informasjonsarbeid rettes derfor også i særlig grad mot offentlige myndigheter og politikere på både lokalt og nasjonalt nivå.

I 2019 lanserte HNR en ny kampanjeprofil utviklet av Brunch. Målet med denne satsingen er å gi HNRs kampanjer et visuelt løft og legge grunnlaget for et mer helhetlig kampanjeuttrykk. Videre har foreningen utviklet en ny grafisk profil som ble lansert høsten 2019. Profilen er utviklet av Heydays og inkluderer ny logo. Dette arbeidet finansieres med støtte fra Sparebankstiftelsen DNB i tillegg til egne midler.

HNRs informasjonsarbeid inkluderte følgende hovedaktiviteter i 2019:

- Egne kanaler
- Mediearbeid
- Utadrettet aktivitet
- Holdningsskapende arbeid
- Rapporter

6.1 Hold Norge Rent-magasinet

Hold Norge Rent-magasinet kommer ut en gang i året i forbindelse med Hold Norge Rent-konferansen. Magasinet skal være en kanal for fakta og kunnskap om forsøpling, så vel som en kilde til inspirasjon. Magasinet hadde et trykt opplag på 2 500 og ble i tillegg distribuert elektronisk⁹.

I tillegg til distribusjon under HNR-konferansen ble magasinet sendt til alle kommuner og distribuert til de frivillige gjennom ryddepakken. Hele opplaget ble distribuert.

Hold Norge Rent-magasinet blir finansiert av annonserne, og vi er svært takknemlige for denne støtten.

6.2 Statistikk for egne kanaler

Hold Norge Rent formidler nyheter og informasjon på nettsiden holdnorerent.no og er aktiv i sosiale medier. I tillegg har foreningen eget nyhetsbrev.

I 2019 var rekkevidden for aktiviteten i egne kanaler som følger:

- Unike besøkende på nettsiden: 80 000
- Twitter: 1 912 følgere
- Instagram: 4 125 følgere
- Facebook (Strandryddedagen): 11 593 følgere
- Facebook (Hold Norge Rent): 8 506 følgere
- Nyhetsbrev: 3 709 abonnenter

6.3 Mediearbeid

Hold Norge Rents mediearbeid består både av å svare fortløpende på henvendelser fra norske og utenlandske medier, og av proaktivt mediearbeid.

Hold Norge Rent sendte ut følgende pressemeldinger i 2019:

- Finalistene til Gullklypa 2018 er klare (30.01.2019)
- Hva kan vi gjøre med de landbaserte kildene til marin forsøpling? (01.02.2019)
- Kan vi fange plasten ved kilden? (04.02.2019)
- Miljøpris til Amalia plukker opp! (06.02.2019)
- Hold Norge Rent legger til rette for fugleromantikk (26.02.2019)
- Hold Norge Rent inviterer til kartleggingsdugnad (26.03.2019)
- Bli med på Strandryddeuka 2019 (25.04.2019)
- 40.000 ute for å rydde under Strandryddeuka (06.05.2019)
- Frivillig opprydding er blitt en folkebevegelse (29.05.2019)
- Hold Norge Rent drar i gang søppelkartlegging (09.07.2019)

⁹ https://www.visbrosjyre.no/HNR_Magasin_2020/WebView/

- Mange gode grunner til å rydde om høsten (15.09.2019)
- Her kan du rydde med Hold Norge Rent (15.09.2019)
- Hold Norge Rent lanserer ressursbank mot forsøpling (02.10.2019)
- Marint avfall fra hele verden utstilles i Oslo (23.10.2019)
- ÆSJ! Stiller ut den upyntede sannheten om ting som kastes i do (18.11.2019)

MEDIESTATISTIKK FOR 2019

Her følger en oversikt over HNRs medieoppslag i 2019.

Hold Norge Rent	877
Hold høsten ren	34
Strandryddedagen	326
Strandryddeuka	257
Hold Norge Rent-konferansen	16
Før fuglene kommer	25
Hold Norge Rent + Æsj	5
Refusjonsordningen	12
Ryddeportalen	150
Gullklypa	27

6.4 Utadrettet aktivitet

Omfanget av Hold Norge Rents utadrettede aktivitet økte også i 2019. Målet er å skape møteplasser og legge til rette for dialog, samt øke kunnskapsnivået i samfunnet om spørsmål knyttet til avfall på avveie, marin forsøpling, forebygging av forsøpling, opprydding av marint avfall m.m.

FROKOSTMØTER

HNR var vertskap for to frokostmøter i 2019:

1. Arendal, onsdag 14. august:
Hvorfor forsøpler vi?

Dette frokostmøte ble arrangert under Arendalsuka 2019 og hadde over 40 deltakere. I tillegg nådde vi 566 personer gjennom streaming og videovisninger fra arrangementet.

2. Trondheim, fredag 18. oktober:
Hvorfor forsøpler vi?

Målet med dette frokostmøtet var å skape engasjement og bringe kunnskap om forsøpling til andre deler av landet, men møtet hadde dessverre bare fem deltakere.

HNRs frokostmøter gjennomføres med tilskudd fra Miljødirektoratet.

HNR bidro også til et frokostmøte i Oslo i regi av Avfall Norge med samme tema, og vi gjennomførte et frokostmøte i samarbeid med LOOP og Æra Strategic Innovation om Havet begynner her (se punkt 3 under kapittel 5.10).

KOMMUNEBREV

Kommunikasjon rettet mot norske kommuner er en prioritert oppgave for HNR. I 2019 sendte foreningen ut tre digitale informasjonsbrev og et informasjonsbrev per post til samtlige kommuner og fylkeskommuner.

Ressursbanken for kommuner, Strandryddeuka, Refusjonsordningen for marint avfall og distribusjon av ryddepakker er blant sakene som ble formidlet til kommuner og fylkeskommuner i løpet av året.

FOREDRAG

I løpet av 2019 holdt HNRs medarbeidere 46 eksterne foredrag på åpne møter, seminarer, konferanser m.m. i regi av andre aktører.

EKSTERNE ARRANGEMENTER

HNR bidro til en rekke eksterne arrangementer i løpet av 2019: Arendalsuka 2019, Passion for Ocean i Oslo og Trondheim, Flerkulturell Friluftsfest i Oslo, No Bag Day i Larvik, Sørlandets Søppelfestival, Avfall Norges kunnskapsdager i Hamar, Bergen og Tromsø, Trænafestivalen og Bergtattfestivalen. Under festivalene bidro vi med opprydding og veiledning mot forsøpling.

Hold Norge Rents utstilling på *Passion for Ocean* i Oslo.
Foto: Hold Norge Rent

6.5 Rådgivings- og veiledningstjenester

I takt med økt fokus på marin forsøpling og med økte bevilgninger til feltet, har antallet aktører som engasjerer seg i arbeidet mot forsøpling økt kraftig i løpet av de siste årene. Dermed øker også behovet for kunnskap og bistand i forsøplings spørsmål.

HNR har derfor stor pågang fra aktører i både privat, offentlig og frivillig sektor, så vel som fra media og privatpersoner som søker informasjon, råd og veiledning. I tillegg prioriterer foreningen å bidra med vår ekspertise i relevante offentlige prosesser.

HNR bidro til følgende prosesser i 2019:

- Forskrift om kunstgressbaner
- Nasjonal avfallsplan for perioden 2019–2024
- Statsbudsjettet for 2020
- Klima- og miljødepartementets arbeidsgruppe for engangsplastdirektivet¹⁰
- EUs stakeholdergruppe for implementeringen av engangsplastdirektivet¹¹

HNRs rådgivings- og veiledningstjenester finansieres med tilskudd fra Miljødirektoratet, ved salg av konsulentbistand og med egne midler.

6.6 Forebyggende arbeid

Forebyggende arbeid gjennomfører hele HNRs virksomhet. Det er enkeltmennesker, bedrifter, bransjer, offentlige aktører m.fl. som forsøpler, og Hold Norge Rents hovedoppgave er å redusere og stoppe denne forsøplingen.

FRIVILLIG RYDDING

Mobilisering til frivillig opprydding er HNRs mest sentrale forebyggingsverktøy. Deltakelse i ryddeaksjoner er den mest effektive måten å sikre holdnings- og atferdsendring med hensyn til forsøpling. Men selv om flere titalls tusen frivillige deltar i opprydding, er dette kun en brøkdel av befolkningen, og vi må derfor også arbeide målrettet med holdnings- og atferdsendring på andre måter.

SØPPELVETT

HNR utvikler og promoterer søppelvettreger¹² som grunnlag for holdningsskapende arbeid. I 2019 utviklet vi arrangementsvettregler for utendørsarrangementer.

Forsøpling observert under Arendalsuka 2019.
Foto: Hold Norge Rent

¹⁰ HNR var medlem av arbeidsgruppen nedsatt av regjeringen for å utrede mulighetene for en miljøavtale om visse typer engangsplastprodukter. Mer informasjon: <https://norwaste.no/naeringslivet-anbefaler-miljoavtale-om-engangsplast>

¹¹ Som medlem og leder av Clean Europe Network, ble HNR invitert til å sitte i EUs stakeholdergruppe for implementering av engangsplastdirektivet i Europa.

¹² Tidligere har HNR utviklet ballongvettregler og grill- og bålvetregler.

Hold Norge Rents arrangementsvettregler

1. Unngå engangsprodukter

Engangsprodukter er en stor kilde til forsøpling og er ofte unødvendige. Vurder alltid om produktet er nødvendig eller om det finnes flerbruks- eller gjenbruksalternativer inkludert muligheter for panteordninger.

2. Prioriter ombruk

Investert i systemer og infrastruktur som legger til rette for ombruk som for eksempel PR-materiell og dekor som benyttes flere år på rad og drikkebeholder som samles inn og brukes flere ganger.

3. Legg til rette for resirkulering

Når engangsprodukter ikke kan unngås, velg alltid produkter som kan resirkuleres eller som er produsert av resirkulerte materialer.

Velg alltid materialer som kan resirkuleres i ordinære material- og avfallsstrømmer, og unngå materialer som krever spesialbehandling for å brytes ned eller gjenvinnes.

4. Ta grep mot unødvendige produkter og handlinger som forsøpler

Ikke tillat bruk, utdeling eller salg av artikler som er unødvendige eller raskt ender opp som avfall. Still alltid spørsmålet: Er produktet nødvendig eller kan dette gjøres på en annen måte?

Ikke tillat handlinger som forsøpler som for eksempel utdeling av flyveblader, frislipp av ballonger, utdeling/salg av heliumballonger, frislipp av lykter eller bruk av plastkonfetti.

5. Emballasjeminimering

Unngå overemballering og still krav til arrangementets samarbeidspartnere og leverandører med hensyn til unødvendig emballering av produkter.

6. Avfallshåndtering

Sørg for tilstrekkelig tilgang til avfallsbeholdere, og legg til rette for kildesortering både for ansatte/frivillige, deltakere/artister og kunder/publikum inkludert i eventuelle piknik- og campingområder.

Sørg for gode rutiner for tømning og sortering av avfallet underveis i arrangementet.

7. Ryddeteam

Ha ryddeteam som løpende rydder søppel og arbeider holdningsskapende under arrangementet. Sørg særlig for tiltak og løpende rydding foran scener, rundt drikkestasjoner, i pauseområder o.l.

8. Vær rustet mot uventet søppel

Del ut HNRs sporløspose eller Plukkposen på arrangementer der dette er naturlig. Posen brukes til eget avfall og til å plukke annet avfall som er kommet på avveie.

Del ut gratis lommeaskebeholder til snusbrukere og røykere, og sett opp Ballot Bin i områdene som er satt av til røyking.

9. Piknik og camping

Piknik- og campingaktiviteter fører ofte til forsøpling. Sørg derfor for tilstrekkelig tilgang til avfallshåndtering og løpende rydding i eventuelle piknik- og campingområder. Unngå bruk av

engangsgriller ved å tilby felles grillplasser.

10. Bevisstgjøring, opplæring og motivasjon

Legg vekt på bevisstgjøring, opplæring og motivasjon både i egen organisasjon, for frivillige og overfor artister, samarbeidspartnere og leverandører så vel som overfor kunder og publikum.

Innfør bærekraftige artistridere. Se <https://thegreenrider.no> for mer informasjon.

Sørg for gode kommunikasjons tiltak i piknik- og campingområder.

Innfør et forsøplingsdepositt for campinggjester. Depositumet betales tilbake ved avreise hvis campingområdet er søppelfritt etter bruk.

Inngå samarbeid med aktører som har erfaring på feltet som LOOP, Grønt Punkt Norge, Infinitum, Framtiden i våre hender, Natur & Ungdom, Nordic Ocean Watch, In the same boat og/eller Hold Norge Rent.

BRANSJESEMINAR

En rekke bransjer er dessverre betydelige kilder til forsøpling. Dette gjelder særlig fiskeri- og havbruksnæringen, bygg- og anleggsbransjen og landbruksnæringen, men også shipping, oljevirkosomhet, turisme og friluftsliv er betydelige direkte eller indirekte kilder. HNR jobber derfor opp mot spesifikke bransjer for å identifisere kildene og årsakene hos bransjen, drøfte løsningsmuligheter og identifisere effektive tiltak.

Grunnet manglende finansiering arrangerte ikke HNR bransjeseminar i 2019, men vi bidro til Dokkadeltaet Våtmarksenters bransjeseminar for landbruksnæringen.

HOLDNINGSKAMPANJER

HNR gjennomførte to holdningskampanjer i 2019:

1. Tur med retur

TINE SA og HNR arrangerte dugnaden og holdningskampanjen Tur med retur i forbindelse med Hold høsten ren 2019.

Tur Med Retur var et initiativ som oppfordret alle til å ta med eget avfall tilbake og plukke søppel på tur. Sammen med ambassadør Cecilie Skog inviterte vi i hele Norge ut på tur, og søndag 22. september arrangerte vi Tur Med Retur-dagen.

Frivillige ble oppfordret til å registrere turene sine i et kart på kampanjens landingsside, og totalt gikk frivillige 15 000 kilometer og plukket søppel.

Tur med retur-kampanjen ble finansiert av TINE, og HNR dekket egne kostnader.

Ingrid Zimmermann. Dovettkampanjens utstilling på Kringsjå.
Foto: Hold Norge Rent

2. ÆSJ

I november 2019 lanserte HNR og LOOP en ny dovettkampanje som fikk navnet Æsj. Kampanjen ble utarbeidet av Brunch.

Snus, kondomer, våtservietter, emballasje fra kontaktlinser, tamponger m.m. ble hentet opp fra kloakken og fotografert på renseanlegget til VEAS på Slemmestad. Bildene dannet utgangspunktet for aktivitet i sosiale medier som var hovedkanalen for kampanjen.

Målet med Æsj var å belyse at det som kastes i toalettet ikke blir borte, og at alle bør ha en søppelbøtte på badet.

Målgruppen for kampanjen var unge mellom 18 og 30, og vi hadde derfor også installasjoner i studentbyen på Kringsjå i Oslo og på Blis campus i Nydalen. I tillegg samarbeidet vi med The Arman Show på YouTube. Arman lagde en reportasje fra kloakken for å engasjere sine unge følgere.

På landsbasis deltok også 14 kommuner i kampanjen.

Statistikk for dovettkampanjen 2019

Facebook (fem innlegg)	40 800 visninger/ 5 966 engasjement
Annonse på Facebook	22 608 visninger
Instagram (fem innlegg)	4 676 visninger
Instastory med SiO	5 602 visninger av hele storyen
Konkurranse på Instagram for å vinne søppelbøtte til badet	1 957 personer deltok
YouTube-innlegg på The Arman Show	54 354 visninger

Æsj ble gjennomført med støtte fra Handelens Miljøfond.

6.7 Rapporter

HNRs arbeid skal være kunnskapsbasert, og vi har også som mål å sikre at arbeidet mot forsøpling skal ta utgangspunkt i kunnskap om forsøplings-situasjonen lokalt, regionalt og nasjonalt, så vel som i Norden, i Europa og globalt. Foreningen er nå i ferd med å trappe opp arbeidet med å innhente og formidle kunnskap.

RYDDERAPPORTEN 2019¹³

Rydder rapporten (tidl. Strandrydder rapporten) er Hold Norge Rents viktigste publikasjon. Rapporten oppsummerer ryddeåret og presenterer statistikk om ryddeaktivitet og funn. I tillegg inneholder rapporten en analyse som peker på mulige kilder og årsaker til forsøpling i Norge.

¹³ https://holdnorerent.no/wp-content/uploads/2019/05/200520_Hold_Norge_Rent-Rydder rapporten-SKJERM-1.pdf

Data fra Ryddeportalen danner utgangspunktet for Rydderapporten. Tidligere år har rapporten også inkludert data fra andre kilder i grunnlaget for den nasjonale statistikken, men dette er svært ressurskrevende, og vi avsluttet derfor denne praksisen i 2019.

FORSØPLINGS LANGS VASSDRAG OG INNSJØER I NORGE¹⁴

I 2019 ble rapporten med resultatene fra HNRs første profesjonelle kartlegging langs vassdrag og innsjøer endelig publisert. Kartleggingen ble gjennomført i 2017, men grunnet manglende ressurser ble rapporten først utarbeidet og publisert i 2019.

POLICY BRIEF: NORDIC COASTAL CLEAN UP¹⁵

På bakgrunn av Nordic Coastal Clean Up-prosjektet i 2017 og 2018 har Nordic Coastal Clean Up (se side 27) produsert en rapport for Nordisk ministerråd. HNR hadde ansvaret for å utarbeide rapporten.

Rapporten fokuserer på forebygging av marin forsøpling gjennom holdningsskapende arbeid og kunnskapsbaserte beslutninger og inkluderer elleve anbefalinger mot marin forsøpling.

FRIVILLIG OPPRYDDING AV MARINT AVFALL¹⁶

Det er en rapport fra Samarbeidsarenaen for aktører som arbeider mot marin forsøpling (se side 19). Rapporten er utarbeidet av HNR og tar utgangspunkt i sakene og problemstillingene som ble presentert og diskutert under SAMs vårsamling i 2019.

I rapporten oppsummeres status for det frivillige oppryddingsarbeidet i Norge. På bakgrunn av oppsummeringen vurderes behov, utfordringer og muligheter med hensyn til veien videre innen frivillig opprydding.

Nordic Coastal Clean Ups anbefalinger mot marin forsøpling

1. Sikre langsiktig finansiering av Nordic Coastal Clean Up med to hovedmål:
 - Sikre koordinering og samarbeid i arbeidet mot marin forsøpling i Norden.
 - Kartlegging av referansestrender i Norden som del av det forebyggende arbeidet mot marin forsøpling.
2. Etablere nasjonale forpliktelser som sikrer tilstrekkelig med midler til både frivillig og profesjonell opprydding i samtlige nordiske land inkludert arbeid for å sikre bevisstgjøring om forsøpling.
3. Utarbeidelse og implementering av nasjonale strategier for å sikre gjennomføringen av FNs nullvisjon mot plast i havet med konkrete regionale og nasjonale mål.
4. En koordinert og samkjørt nordisk innsats for å få på plass en forpliktende internasjonal avtale mot marin forsøpling opp mot UNEA 5 i 2021.
5. Implementering av kravet om nasjonale og kommunale handlingsplaner mot forsøpling i henhold til EUs avfallsdirektiv.
6. En felles nordisk satsing for å få på plass tilfredsstillende mottakssystemer for alle typer avfall i alle nordiske havner.
7. Støtte innføringen av et *no-special-fee-system* i nordiske havner i tråd med EUs forslag inkludert både avfall fra skip, utrangert fiskeutstyr og bifangst av søppel.
8. Fastsettelse av konkrete nasjonale mål for reduksjon og utfasing av engangsartikler i samsvar med EUs direktiv om engangsartikler.
9. Innføring av krav om universell merking av fiskeritstyr benyttet i Norden, samt en koordinert nordisk innsats for innføring av internasjonale krav til merking av fiskeutstyr.
10. Utvide produsentansvaret i henhold til EUs avfallsdirektiv og direktiv om engangsartikler.
11. Gjennomføring av en felles satsing på undervisningsopplegg om forsøplingsproblematikken i hele Norden.

¹⁴ https://holdnorge.no/wp-content/uploads/2019/10/Hold-Norge-Rent_Kartlegging-av-vassdrag-og-innsjoer-2017-2018.pdf

¹⁵ <https://holdnorge.no/wp-content/uploads/2020/02/Policy-brief-Nordic-Coastal-Clean-Up-2019.pdf>

¹⁶ <https://holdnorge.no/wp-content/uploads/2020/01/SAM-rapporten-om-opprydding.pdf>

7 Internasjonalt samarbeid

Hold Rent Rent samarbeider tett med våre søsterorganisasjoner i Norden og er medlem av Clean Europe Network, som er en medlemsorganisasjon for aktører som arbeider mot forsøpling i Europa. I tillegg er foreningen tilknyttet det internasjonale miljøet gjennom Ocean Conservancy, medlemskap i Global Partnership on Marine Litter (GPML) og som Norges representant i International Waste Platform.

Målet er å bidra til kunnskapsutveksling, samt mer dialog og bedre koordinering av arbeidet mot marin forsøpling både regionalt og globalt.

Kartlegging av nordiske referansestrender er en sentral del av prosjektet. Samtlige partnere kartlegger tre kystområder eller strender i henhold til den nordiske kartleggingsprotokollen utviklet av HNR i samarbeid med Pidä Saaristo Siistinä ry.

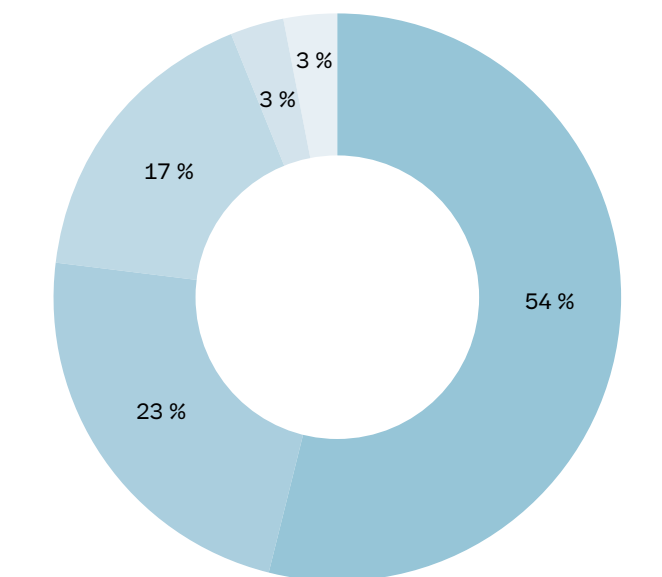
7.1 Nordisk samarbeid

Nordic Coastal Clean Up¹⁷ ble gjennomført for tredje gang i 2019. Prosjektet skal først og fremst bidra til mobilisering av frivillige til rydding av marint avfall og til kunnskaps- og erfaringsoverføring på tvers av landegrensene.

Nordisk strandryddedag 2019

Partnerne i prosjektet er Arctic Marine Conservation Crew / Blái herinn (Island), CSR Grønland, Hold Danmark Rent, Håll Sverige Rent, Pidä Saaristo Siistinä ry (Finland), Ringras (Færøyene) og Ålands Natur & Miljö / Städa Åland, i tillegg til Hold Norge Rent. Prosjektet har lyktes med å sette marin forsøpling og frivillig opprydding av marint avfall på dagsorden i hele Norden.

	2019
● Personlig forbruk	54 %
● Fiskeri- og havbruksnæring	23 %
● Bygg-, anlegg- og næringsvirksomhet	17 %
● Sanitæravfall	3 %
● Annet	3 %

Nordic Coastal Clean Up ble gjennomført med støtte fra Handelens Miljøfond og Miljødirektoratet (tilskudd til HNR) i tillegg til betydelig egeninnsats fra samtlige partnere i prosjektet.

¹⁷ <https://nordiccoastalcleanup.com>

7.2 Let's Clean Up Europe

Let's Clean Up Europe (LCUE) er en europeisk kampanje som fokuserer på frivillig opprydding av både landbasert forsøpling og marin forsøpling. Kampanjen kjøres i regi av EU og fant sted 10.–12. mai i 2019.

Hold Norge Rent er koordinator for LCUE i Norge og rapporterer inn tall for Norges ryddeaksjoner i kampanjeperioden til EUs sekretariat. Totalt registrerte kampanjen 16 570 ryddeaksjoner¹⁸ i 2019.

7.3 International Coastal Cleanup (ICC)

Den internasjonale strandryddedagen er en verdensomspennende kampanje som arrangeres hvert år i regi av Ocean Conservancy gjennom Trash Free Seas-programmet. Hold Norge Rent er koordinator for denne kampanjen i Norge.

I 2019 fant den internasjonale strandryddedagen sted lørdag 21. september, og HNR mobiliserte til dagen i forbindelse med Hold høsten ren (se side 11). HNR rapporterer inn tall fra Norges ryddeaksjoner til Ocean Conservancy, som årlig produserer en rapport med statistikk fra hele verden¹⁹.

I forbindelse med Our Ocean-konferansen i oktober (se 7.5) var HNR vertskap for en ICC-samling for koordinatorene fra land i Europa og Midtøsten. Samlingen fant sted i Oslo og gikk over tre dager. Ocean Conservancy finansierte samlingen og var ansvarlige for innholdet.

7.4 Clean Europe Network (CEN)

Clean Europe Network er en medlemsorganisasjon for europeiske aktører som arbeider mot forsøpling.

Hold Norge Rent ble medlem av CEN i 2016 og har deltatt i nettverket gjennom å aktivt bidra inn i pilotprosjekter og på workshops. I 2019 deltok HNR i CENS første «European Cities Litter Survey» (se side 16).

Daglig leder for HNR, Lise Keilty Gulbransen, har vært leder for CEN siden 2018.

7.5 Our Ocean 2019

I forbindelse med at Oslo og Norge var vertskap for den internasjonale konferansen Our Ocean 2019 samarbeidet Hold Norge Rent, REV Ocean og Katapult Ocean om installasjonen «Our Ocean Art Container» på Jernbanetorget i Oslo i perioden lørdag 19. oktober til og med søndag 27. oktober.

Målet med utstillingen var å synliggjøre marin forsøpling som en global miljøutfordring og formidle at løsningene må utvikles i fellesskap. HNR bidro med utstillingen «Marine Litter: A Global Challenge» sammen med Ocean Conservancy, Oslofjordens Friluftsråd, Empower, Prestgaard/Andersen og Team Rubicon Norge.

«Marine Litter: A Global Challenge» bestod av marin forsøpling som HNR fikk tilsendt fra 15 forskjellige strandryddeaksjoner i Atlanterhavet, Stillehavet, Middelhavet, Østersjøen, Mexicogolfen, Det indiske hav og Sørkinahavet.

Ca. 5 000 personer var innom utstillingen som også fikk besøk av H.K.H. Kronprins Haakon og daværende klima- og miljøminister Ola Elvestuen.

Our Ocean-utstillingen i Oslo. Foto: Joachim Engelstad.

¹⁸ Hentet fra <https://www.ewwr.eu/en/coordinators/lcue>

¹⁹ <https://oceanconservancy.org/trash-free-seas/international-coastal-cleanup/annual-data-release>

8 Annen aktivitet

I tillegg til Hold Norge Rents hovedaktiviteter har foreningen gjennomført en rekke andre tiltak og aktiviteter i 2019. Her følger en oversikt over et utvalg av disse.

Fanny Pindse finner rester av en ballong under analyse med Mepex. Foto: Hold Norge Rent

8.1 Dypdykk i plasthavet

Dypdykk i plasthavet var et toårig samarbeidsprosjekt mellom Hold Norge Rent og Mepex. Målet med prosjektet var å skaffe mer kunnskap om marin forøpling i Norge.

Prosjektet har analysert nesten 10 tonn avfall og registrert mer enn 120 000 enheter fra 50 forskjellige ryddeaksjoner langs norskekysten. Analysene ble supplert med bransjesamlinger for å se nærmere på avfallet sammen med de antatte kildene.

Et viktig mål for HNR var å sammenligne resultatene av analysene i dette prosjektet med statistikken fra folkeforskningen for å vurdere kvaliteten på folkeforskningsdataen. Resultatene viser en viss grad av overlapp mellom dataene. Topp ti-listene har syv kategorier til felles, og det er ingen tvil om at folkeforskningen har gitt oss verdifull data om innholdet i det marine avfallet.

Hver enhet ble kategorisert etter type produkt, mulig kilde, alder hvis mulig å anslå, geografisk opprinnelse hvis mulig å stadfeste og materialtype, samt både i antall og vekt. Resultatene av disse analysene tyder blant annet på at majoriteten av forøpling langs kysten vår kommer fra norske kilder. EPS (isopor) topper funnlisten i antall, mens forøpling fra fiskeri- og havbruksnæringen og annen marin virksomhet havner øverst på listen målt i vekt. Topp ti-listen basert på antall inneholder for øvrig langt mer forbrukerrelatert forøpling enn topp ti-listen basert på vekt²⁰.

Dypdykk i plasthavet ble gjennomført med tilskudd fra Miljødirektoratet supplert med midler fra Mepex.

20 Hentet fra <https://mepex.no/aktuelt/sluttrapport-for-prosjektet-dypdykk-i-plasthavet>

8.2 Samarbeid med EPS-foreningen

I 2019 inviterte EPS-foreningen Hold Norge Rent til et samarbeid for å skaffe mer kunnskap om kilder og årsaker til forsøpling fra EPS (isopor).

EPS-foreningen består av foretak som produserer og leverer EPS-produkter, og medlemmene ønsker å redusere og stoppe forsøplingen fra disse produktene.

Sammen valgte HNR og EPS-foreningen ut fem områder som skulle kartlegges i henhold til en egen EPS-protokoll utviklet av HNR i dialog med foreningen:

- Øygarden kommune (tidl. Sund kommune)
- Haram og Giske kommune
- Frøya kommune
- Fredrikstad (ved Glomma)
- Hammerfest

Kartleggingene i Frøya og Hammerfest ble dessverre avlyst grunnet dårlig vær. For øvrig gjennomførte HNR og EPS-foreningen befaringer og ryddeaksjoner i de andre tre områdene. Samtlige områder hadde store mengder EPS på avveie, og en del av forsøplingen kunne enkelt spores til lokale kilder. Kartleggingene avdekket også at mye av EPS-forsøplingen ser ut til å være eldre enn fem år.

Prosjektet tydeliggjorde verdien av å ha med kildene til forsøpling i arbeidet med å kartlegge årsaker og vurdere tiltak mot spesifikke forsøplingsproblemer.

8.3 Deltakelse i ryddeaksjoner

Hold Norge Rents administrasjon har gjennomført ryddeaksjoner i egen regi eller deltatt i andres ryddeaksjoner i følgende fylker i 2019: Oslo, Akershus, Buskerud, Vestfold, Østfold, Agder, Rogaland, Hordaland og Sogn og Fjordane, Møre og Romsdal, Oppland, Hedmark, Trøndelag, Nordland, Troms og Finnmark.

- Geiranger, 29. april sammen med Geiranger Verdsarv og Geiranger kommune
- Harpefoss, 29. april sammen med Hold innlandet rent
- Håøya, 30. april med Orkla som ryddet sitt adopsjonsområde
- Haugesund, 2. mai sammen med Kystverket som testet profesjonell rydding
- Giske, 3. mai sammen med Norges Sjømatråd og Plastfritt Hav
- Mausund, 3. mai sammen med Mausund Feltstasjon
- Oslo, 4. mai sammen med Oslo kommune, Oslofjordens Friluftsråd og CleanSounds. Klima- og miljøminister Ola Elvestuen deltok også på denne ryddeaksjonen
- Sund, 4. mai sammen med Bergen og Omland Friluftsråd m.fl.
- Flekkerøy, 4. mai i forbindelse med Sørlandets Sjøpelfestival
- Kongsvinger, 4. mai i sentrum sammen med lokale aktører
- Oslo, 5. mai rundt Nøkle vann i Østmarka
- Trondheim, 16. september langs Nidelva sammen med Clean Shores Trondheim, Eplehuset, Norges Fiskarlag og Fylkesmannen i Trøndelag
- Lier, 21. september sammen med Empower, Oslofjordens Friluftsråd, LOOP og CleanSounds
- Oslo, 21. september plogging under Oslo Maraton

HNRs administrasjon deltok også på ryddeaksjoner i Toftelholmen naturreservat og i Ytre Hvaler Nasjonalpark under Før fuglene kommer. I tillegg besøkte flere av HNRs ansatte Levende Hav (In The Same Boat/Norges Miljøvernforbund) utover høsten og ble med ut på ryddeaksjoner i Troms og Finnmark. HNRs administrasjon avsluttet ryddeåret 2019 med en ryddeaksjon i Gansvika i Øyeren.

Denne virksomheten gir oss viktig kunnskap om sammensettingen og omfanget av avfall på avveie i Norge og om hvilke utfordringer frivillige møter forskjellige steder i landet. Vi får også innsikt i kunnskapen til lokale aktører og mulighet til å komme i nærmere dialog med disse lokalmiljøene.

For øvrig danner disse ryddeaksjonene grunnlaget for videre metodeutvikling, utvikling av Rydde og kvalitetssikring av data.

8.4 Deltakelse i eksterne prosjekter

Hvert år mottar Hold Norge Rent forespørsler om å bidra til eller delta i en lang rekke prosjekter i regi av andre aktører, men grunnet begrensede ressurser tvinges foreningen til å takke nei til de fleste av denne typen forespørsler.

DOKKADELTAET VÅTMARKSSENTER

Dokkadeltaet våtmarkssenter inngikk et samarbeid med HNR i 2018. Senteret videreførte arbeidet mot forsøpling i 2019, og HNR ble bedt om å bli med videre som veileder i forbindelse med senterets bransjesamling med fokus på forsøpling fra landbruksplast.

Landbruksnæringen, avfallsbransjen, lokale ryddeaktører og lokale myndigheter var blant deltakerne på samlingen. Programmet satte søkelyset på årsakene til forsøpling fra landbruksnæringen og næringens utfordringer knyttet til avfallshåndtering. I tillegg diskuterte deltakerne mulige løsninger og tiltak, samt fremtidige samarbeidsmuligheter.

BARRICADE

BARRICADE er et forskningsprosjekt i regi av Nordlandsforskning i samarbeid med blant andre Meteorologisk institutt. Prosjektet ser nærmere på drivbanemodeller for havplast i Arktis. Hold Norge Rent er medlem av BARRICADE-rådet som skal bistå prosjektet med relevant ekspertise og kompetanse på feltet.

BARRICADE. Foto: Nordlandsforskning

8.5 Organisasjonsutvikling

Hold Norge Rent er en nettverksorganisasjon som inviterer til dugnad mot forsøpling gjennom medlemskap i foreningen. Vi arbeider målrettet for å bygge opp nettverket og for å være en ressurs- og kunnskapsarena for aktører som ønsker å bidra til arbeidet mot forsøpling.

I 2019 fortsatte Hold Norge Rent satsingen på medlemsverving og på medlemspleie. Antall medlemmer vokser gradvis, og vi ser at stadig flere aktører viser interesse for å bidra til arbeidet mot forsøpling.

Hold Norge Rent har som mål å skape møteplasser for medlemmene, samt holde medlemmene løpende oppdatert med relevant informasjon. Årsmøtet fant sted 24. april, og høstmøtet for medlemmene fant sted 26. november.

Medlemsverving er en viktig del av Hold Norge Rents virksomhet. Arbeidet krever langsiktig og målrettet innsats for å lykkes. Målgruppene for vervearbeidet er kommuner, avfallsbransjen, miljøbevegelsen, friluftslivet og relevante bransjeorganisasjoner, stiftelser, institusjoner og bedrifter.

I løpet av 2019 rekrutterte Hold Norge Rent 16 nye medlemmer.

9 Administrasjonen

Hold Norge Rents administrasjon er lokalisert i Nedre Vollgate 9 i Oslo, og foreningen deler fellesarealer og tekniske tjenester med Avfall Norge.

Ved inngangen til 2020 hadde Hold Norge Rent seks faste fulltidsstillinger, en fulltidsstilling på engasjement og tre deltidsstillinger på engasjement:

Lise Keilty Gulbransen (daglig leder)
Randi Alsos (økonomi- og administrasjonsleder)
Mari Mo Osterheider (fagleder for landforsøpling)
Joachim Engelstad (fagleder for marin forsøpling og internasjonalt arbeid)
Fanny Pindsle (prosjektleder for opprydding)
Kine Martinussen (kommunikasjonsansvarlig)
Ingrid Zimmermann (prosjektkoordinator kommunikasjon og Strandrydder rapporten)
Nadine Melle (prosjektmedarbeider vassdrag og innsjøer)
John Harald Sand (prosjektmedarbeider Refusjonsordningen)
Yvonne Hagesether (ryddevert og prosjektmedarbeider kartlegging)

I tillegg leverte to eksterne konsulenter tjenester på Min bit av Norge, Ressursbanken for kommuner og kartlegging av forsøpling i Oslo.

I 2019 var administrasjonen på studietur i Nederland for å lære mer om arbeidet mot forsøpling i regi av blant andre NederlandSchoon og Plastic Soup Foundation, samt for å få innsikt i Nederlands omfattende program for kartlegging av forsøpling.

Deler av administrasjonen besøkte også Hold Danmark Rent og var med på kartlegging i København i forbindelse med Oslo-kartleggingen (Se 5.10).

Kine Martinussen og Lise Gulbransen deltar på ryddeaksjon på Mausund. Foto: Hold Norge Rent

10 Årsregnskap

INNETEKTER

Medlemskontingent	776 500 kr
Prosjektinntekter	14 719 615 kr
Sponsorinntekter	2 444 419 kr
Statstilskudd	1 220 640 kr
Diverse inntekter	274 480 kr
Sum inntekter	19 435 654 kr

KOSTNADER

Prosjektkostnader	11 752 208 kr
Lønn m.m.	4 089 907 kr
Avskrivning	3 373 849 kr
Driftskostnader	14 712 kr
Sum kostnader	19 203 677 kr

Driftsresultat

204 977 kr

FINANSINNETEKTER OG FINANSKOSTNADER

Annen finansinntekt	5 374 kr
Annen finanskostnad	1 494 kr
Resultat finansposter	3 880 kr

Årsresultat

208 857 kr

OVERFØRINGER

Avsett til annen egenkapital	208 857 kr
Sum overføringer	208 857 kr

Regnskapet er revidert av statsautorisert revisor Jan Olaf Poulsen, Mazars Revisjon AS.

Engangskopper på avveie i Oslo. Foto: Hold Norge Rent

